

දිවුරුම් දන් පරිවර්තනයකි

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රවාදී සමාජවාදී ජනරජයේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේදීය

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රවාදී සමාජවාදී ජනරජයේ
අණවුකුම ව්‍යවස්ථාවේ 129(1) ව්‍යවස්ථාව යටතේ
අභිගරු ජනාධිපතිවරයා විසින් යොමු කිරීමයි.

ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට යොමුකිරීම් අංකය 1/2004

ඉදිරියේ:	සරත් එන්. සිල්වා	-	අග විනිසුරු
	ශ්‍රීරානී ජ බණ්ඩාරනායක	-	ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු
	එම්. එස්. ශාසා	-	ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු
	ජේ.ඒ.එන්. උ සිල්වා	-	ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු
	නිහල් ජයසිංහ	-	ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු

නීතිඥවරු රජයේ නීතිඥ ශ්‍රී ඉගලහේවා රජයේ නීතිඥ ඊශාඩී අමීන් සමග අභිරේක සොලිසිටර් ජනරාල් ජනාධිපති නීතිඥ පී. ඒ. රත්නායක නීතිඥ වෙනුවෙන්,

ජනාධිපති නීතිඥ කේ. කනගරුගේ, එම්. එ. සුමනදීරන් සමග,

ජනාධිපති නීතිඥ බෙන් එලියතම්බි, ඩී. කේ. රාජකරුණා සහ මොහිදීන් සමග,
සිරිත් සිරිවර්ධන වෙත

ආක්‍රමණවේ 134(3) ව්‍යවස්ථාව අනුව පෙනී සිටීමට අවසර දෙන ලදී.

නිහල් ශ්‍රී අමරසේකර පුද්ගලිකව පෙනී සිට.

විමසීම සඳහා අධිකරණය 2004.03.17 දින පෙ.ව. 10.15 ට රැස්විය.

2003 අංක 31 දරණ පනතින් සංශෝධිත 2003 අංක 10 දරණ ආදායම් බදු (විශේෂ විධිවිධාන) පනත පිළිබඳව නීතිමය හා සිද්ධිමය ප්‍රශ්න යොමු කරමින් මෙම අධිකරණයේ මඟ පෙන්වීම සඳහා කරන ලෙස ජනාධිපතිවරයා විසින් සිය 2004.03.08 දිනැති සංදේශයක් මගින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 129 (1) ව්‍යවස්ථාව යටතේ මෙම අධිකරණයේ උපදේශනමක අධිකරණ බලය පතා සිටින ලදී.

රජයේ උගත් අභිරේක සොලිසිටර්වරයා ගත් ස්ථාවරය වූයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 80(3) ව්‍යවස්ථාවට සහ පුර්ව තීරණ හේතුකොටගෙන ජනාධිපතිවරයා යොමු කළ ප්‍රශ්න පිළිබඳව සලකා බැලීමට මෙම අධිකරණයට නොහැකි බවයි.

80(3) ව්‍යවස්ථාවේ මෙසේ දැක්වේ:

" අවස්ථාවෝචිත පරිදි ජනාධිපතිවරයාගේ හෝ කාර්යාලවරයාගේ සහතිකය පනත් කෙටුම්පතක් මත සටහන් කරනු ලැබූ පසු එම පනත් කෙටුම්පත නිතර බවට පත්වන අවස්ථාවක ඒ පනතෙහි වලංගුභාවය පිළිබඳව පරීක්ෂා කිරීම ඒ පිළිබඳව මඟ පෙන්වීම සඳහා කිරීම හෝ කවර වූ හෝ ආකාරයකින් ප්‍රශ්න කිරීම කිසිම අධිකරණයක් හෝ විනිශ්චය අධිකාරියක් හෝ විසින් නොකළ යුත්තේය."

ප්‍රශ්න, ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 129 ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාර නගා ඇති බව මෙහිදී සිහි තබා ගත යුතුය.

එහි මෙසේ දැක්වේ:

"ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ මතය ලබා ගැනීම අවස්ථාවෝචිත වන ස්වභාවයේ සහ පොදු වැදගත්කමකින් යුත් යම් නීතිය හෝ සිද්ධිය පළිබද ප්‍රශ්නයක් උද්ගත වී ඇති බව තහනගෙන් උද්ගත වීමට ඉඩ ඇති බව ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ ජනාධිපතිවරයාට කවර අවස්ථාවකදී වුව ද පෙනී ගියහොත් ජනාධිපතිවරයා විසින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත ඒ ප්‍රශ්නය සලකා බැලීම සඳහා යොමු කළ හැක්කේය ....."

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 129 ව්‍යවස්ථාවේ නියමයන් අනුව ප්‍රදානය කර ඇති උපදේශනමක අධිකරණ බලයට අනුව මහජන වැදගත් කමක් ඇතැයි ජනාධිපතිවරයා සුදුසුයයි සිතන ඕනෑම නීතිමය හෝ සිද්ධිමය ප්‍රශ්නයක් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත යොමු කිරීමේ බලය ජනාධිපතිවරයා වෙත පවරනු ලැබ ඇත. අපගේ ව්‍යවස්ථාවේ 129(1) ව්‍යවස්ථාවට සමාන වූ ඉන්දීය ව්‍යවස්ථාවේ 143 ව්‍යවස්ථාවට අනුව යම් ප්‍රශ්නයක් මහජන වැදගත් කමක් ඇතැයි ජනාධිපතිවරයාගේ මතය තරග කළ නොහැකි බව ඉන්දීය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය නිගමනය කර ඇත. ඉන්දියානු ජනාධිපති විසින් තහන ලද ප්‍රශ්නයක් ඔහුගේ බලයන්ට යුතුකම් සහ කායින භාරයන්ට අදාල නොවන්නේය යන මූලික විරෝධතාවය සලකා බලමින් අධිකරණ පවසා සිටියේ

"අපගේ මතය අනුව මෙම ප්‍රතිවාදය පූර්ණ ලෙසින්ම වැරදි අවබෝධයකින් යුතුවේ. එවන් ප්‍රශ්නයක් මෙම අධිකරණයේ මතය ලබා ගැනීමට යෝග්‍ය වන ස්වභාවයක හෝ එවන් මහජන වැදගත් කමකින් යුතු වන ප්‍රශ්නයක් වන්නේයයි ජනාධිපතිට පෙනීයන්නේනම්, මෙම අධිකරණයේ උපදේශනමක මතයක් සඳහා පැන නැගී ඇති හෝ පැන නැගිය හැකි ඕනෑම සිද්ධිමය හෝ නීතිමය ප්‍රශ්නයක් මෙම අධිකරණය වෙත ඉදිරිපත් කර සිටීමට ජනාධිපතිවරයාට බලය පැවරීමට 143(1) ව්‍යවස්ථාවේ වචන ප්‍රමාණවත් ලෙස පුළුල්වේ. (In re. under Article 143, Constitution of India [1965 SC pg. 745 at pg 755])

තවදුරටත් අවධානයට ගත යුතු වන්නේ ඉන්දියාවේ ජනාධිපති ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ උපදේශනමක අධිකරණ බලයේ පිහිටි පතා සිට ඇත්තේ පවත්නා නීතියක ව්‍යවස්ථානුකූලතාවය පිළිබද මතයක් පතමිනි. (In re. Delhi Laws Act, 1912 (1951) SCR 747) මේ අවස්ථාවේ ජනාධිපති ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත යොමු කරන ලද්දේ 1912 දීලිම් නීති පනත 1947 නීති දීර්ඝ කිරීමේ පනත සහ 1950 ජනපද (නීති) පනතය. එම යොමුකිරීම ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත කරන ලද්දේ මෙම පනත් පනවා වසර ගණනාවකට පසුව 1951 වසරේදී වන බව අවධානයට ගත යුතුවේ.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 129 ව්‍යවස්ථාවට සමාන කියවෙන 118(ඇ) ව්‍යවස්ථාවේ නියමයන් අනුව ක්‍රියාත්මක කරන්නාවූ උපදේශනමක අධිකරණ බලය මේ අධිකරණයේ සමාන්‍ය අධිකරණ බලයට වඩා නියමිත ලෙස වෙනස් වන බව සහ ජනාධිපති විසින් එයට යොමුකර ඇති නීතිමය ප්‍රශ්නයක් මත මතයක් ප්‍රකාශකර සිටීම 80(3) ව්‍යවස්ථාවේ අන්තර්ගත ඉවතලුමේ වගන්තිය බාධකයක් නොවන බවත් අපගේ අදහසය.

තහනු ලැබ ඇති ප්‍රශ්නයන් සියල්ලක්ම 2003 අංක 31 දරණ පනතින් සංශෝධිත 2003 අංක 10 දරණ ආදායම බදු (විශේෂ විධිවිධාන) පනත මත පදනම්වූ ඒවා වේ. ප්‍රශ්නවලට උද්ගතවී බලපා ඇත්තේ:

- (අ) එහි අඩංගු ප්‍රතිපාදනයන් සියළු පුද්ගලයන් නීතිය අභියස එක හා සමානව සැලකිය යුතුයයි. අවශ්‍ය කෙරෙන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 12(1) ව්‍යවස්ථාවට පටහැනි වන්නේද ?
- (ආ) (i) වරදක් සඳහා වරදකරුවකු වන පුද්ගලයකුට පනතක් මගින් ක්ෂමාවක් දිය හැකි වන්නේද ?
- (ii) අධිකරණය බලය අත්සතු කිරීමක් සිදුවී ඇත්තේද ?
- (ඇ) නීතියේ ආධිපත්‍ය හින කිරීමක ප්‍රතිඵලයක් ඇතිකරමින් මහජනයාගේ ප්‍රතිලාභය සඳහා භාරකරත්වයේ දරනු ලබන මහජන අරමුදල් අයුතු ලෙස පරිහරණය කිරීමක් සිදුවී ඇත්තේද ?

එහි දීර්ඝ පාඨයෙහි දක්වනු ලබ ඇති පරිදි 2003 අංක 10 දරණ අදායම් බදු (විශේෂ විධිවිධාන) පනත ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ පහත දැක්වෙන පරමාර්ථයන් සඳහාය

- (අ) 2002 මාර්තු 31 දිනට පෙරාතුව අදායම් සහ වත්කම් පිළිබඳව වර්තා ඉදිරිපත් කර නොමැති පුද්ගලයන්ට ඔවුන්ගේ අදායම් පිළිබඳව ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කර සිටීමට ඉඩ සැලසීමට
- (ආ) ප්‍රකාශිතයන්ට සහ ප්‍රකාශකර නොසිටිය අයවළුන්ට යම් වරප්‍රසාද පුද්ගලයන් කරලීමට විධිවිධාන සැලසීමට
- (ඇ) පවත්නා බදු නීති එම පුද්ගලයින් විසින් මතු කලේ ඉටුකරලීම සහතික කරලීම සඳහා, යම් බදු ගෙවීමට වූ වගකීමෙන් සහ නිශ්චිත ව්‍යවස්ථාවන් යටතේ විමර්ශනයන්ගෙන් තකු පැවරීමෙන් සහ දණ්ඩනයන්ගෙන් එවන් පුද්ගලයින් නිදහස් කරලීමට.

2003 අංක 10 දරණ පනතින් ඉහත සඳහන් ආකාරයට පුද්ගලයන් කරනු ලබ ඇති බදු සමාව පුද්ගලයන් කරන ලද්දේ වත්මන් බදු අයකිරීමේ ක්‍රමයෙහි උනතාවයන් නිසා බව, එනම් එහි ඇත්තේ බදු ගෙවන්නන් පුළුල්ව පමනක් වන බව උගත් අතිරේක සොලිසිටර් ජනරාල්වරයා විසින් සැලකර සිටින ලදී, බදු ගෙවිය යුතු වන්නන් විශාල සංඛ්‍යාවක් දශක ගණනාවක් බදු ගෙවීම පැහැර හැර ඇති අතර වත්මන් බදු ගෙවන්නන් පවා හරිකාරයට අදායම් වසන් කොට බදු සඳහා එළිදරව් කර ඇත්තේ ඔවුන්ගේ අදායමෙන් කොටසක් පමණි. උගත් අතිරේක සොලිසිටර් ජනරාල්වරයා කියන අන්දමට පසුගිය දශක ගණනාවක් පුරාම මෙම බදු පැහැර හරිනු ලබන්නන් විසින් අදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට බදු ගෙවීමට ගෙනෙනු ලැබීමට දරණ ලද ප්‍රයත්නයන් නිශ්චලව ඇති අතර, මෙයට පෙරාතුවද එවැනි බදු ගෙවන්නන්ට දෙනු ලැබූ සමාවන් වුවද අපේක්ෂා කළ ප්‍රතිඵල ගෙනදී නොමැත. එබැවින් 2003 අංක 10 දරණ පනත සඳහා නිදේශක කාරණය වන්නේ බදු ගෙවීමට මග හැරීම සිදුකරමින් සිටින අයවළුන් විසින් ඔවුන්ගේ සියළු වත්කම් සහ අදායම් ස්වේච්ඡාවෙන්ම ප්‍රකාශ කර සිටීමට පෙළඹවීමට සහ එමගින් මතු බදු අයකිරීමේ අරමුණ සඳහා බදු ගෙවීමේ බැඳීමට ලක් කළ හැකි පුද්ගලයින්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩිකරලීමටය.

2003 අංක 10 දරණ පනතේ වැඩිදුර පරමාර්ථයක් වන්නේ ඔවුන්ගේ අදායම් සහ වත්කම් පිළිබඳව පූර්ණ එළිදරව්වක් කරලීමට හැකිවනසේ වත්මන් බදු ගෙවන්නට දීර්ගාත්මක සැලැස්වීම බවද වැඩිදුරටත් පවසා සිටින ලදී. උගත් සොලිසිටර් ජනරාල්වරයාට අනුව සමාව දීමක් මගින් බදු ගෙවීමට බැඳෙන අයවළුන්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩිවීම නිසා රජය සහ ජාතිය ඉන් ප්‍රතිලාභයකට පත්වන අතර රජයේ මතු බදු අදායමද වැඩිවේ, මෙම පරමාර්ථය මුදුන්පමුනුවා ගැනීම පිණිස පැහැර හරිනු ලබන එවැනි අයවළුන්ට ආකර්ශනයක් ගෙනදෙනු ලබන ප්‍රමාණවත් දීර්ගාත්මක පිරිනැමීම අවශ්‍ය බව පෙන්වා දෙන ලදී. උගත් සොලිසිටර් ජනරාල්වරයාට අනුව මෙම ක්‍රියාවලියේදී වත්මන් බදු ගෙවනු ලබන්නන්ට ඔවුන්ගේ අදායම් සහ වත්කම් පිළිබඳ සම්පූර්ණ එළිදරව්වක් කර සිටීමටද ඉඩදී ඇත.

කෙසේවුවත්, එසේ කිරීමෙන් නීතිය ඉටුකරලමින් ඔවුන් විසින් කළ යුතු ගෙවීම් නිසිලෙස පියවා ඇති අන් අයවළුන්ට අහිමි කර ඇත්තාවූ ප්‍රතිලාභ බිහිකරනු ලබ ඇත්තාවූ විශේෂ පංතියක පුද්ගලයින්ට හිමිවන බව අවධානයට ගත යුතුව ඇත.

2002 මාර්තු 31 දිනට පෙරාතුව ආදායම් සහ වත්කම් පිළිබඳව වාර්තාවක් ඉදිරිපත් නොකර සිටි පුද්ගලයින්ට ප්‍රකාශයක් කර සිටීම 2003 අංක 10 දරණ පනතින් ඉඩකඩ සලසා ඇත.

2002 මාර්තු 31 දින හෝ ඊට පෙරාතුව අවසන්වන කාලසීමාව සඳහා පනතේ 2 වගන්තියේ නියමයන් අනුව පුද්ගලයෙකු විසින් ප්‍රකාශයක් කර ඇත්නම් සහ යම් බද්දක් අරුච්ඡකට තුඩුදී ඇත්නම්, එවැනි පුද්ගලයෙකු විසින් ගෙවිය යුතු බද්ද ලෙසට ඔහු විසින් නිශ්චිතව සඳහන් කර ඇති බද්ද අදාල බලධාරියා විසින් පිලිගන්නා ලෙසට 2003 අංක 10 දරණ පනතේ 4(2) සහ 4(3) වගන්තින් විධානය කර ඇත. තවද 4(3) වගන්තිය අනුව 2000 මාර්තු 31 දිනට හෝ ඊට පෙරාතුව අවසන්වූ කාලසීමාව සඳහා 2 වගන්තිය අනුව ප්‍රකාශයක් යම් පුද්ගලයෙකු විසින් ඉදිරිපත් කර නොමැතිනම් ඔහු විසින් ගෙවිය යුතුව ඇති ලෙසට එවන් පුද්ගලයෙකු විසින් නිශ්චිත ලෙසට සඳහන් කරන ගණන අදාල බලධාරියා විසින් පිළිගත යුතුය.

4(2) සහ 4(3) වගන්තින් සමග කියවෙන 2 වගන්තියේ නියමයන් අනුව ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු බදු ලෙසට තීරණය කළ ගණන් ඇතුළත් කර දැන් ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කර සිටිනු ලබන පුද්ගලයෙකුට වඩා ඔහුගේ අදායම සහ වියදම සවිස්තරව දක්වමින් බදු ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කර සිටීමට වෙනස්වූ උපදෙස් ඇතුළත් වුවද, අවංක බදු ගෙවන්නෙකුට වෙනස් ආකාරයක සැලකිල්ලක් දක්වා ඇත. අවංක බදු ගෙවන්නෙකු සම්බන්ධයෙන් ඔහු විසින් බදු වශයෙන් ගෙවිය යුතු ගණන් අවසාන වශයෙන් තීරණය කරනු ලබන්නේ දේශීය අදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ තක්සේරුකරු විසින් වන අතර 4(2) සහ 4(3) වගන්තින් සමග කියවෙන 2 වගන්තියේ නියමයන් අනුව ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කර සිටිනු ලබන පුද්ගලයෙකුට ඔහු විසින් බදු වශයෙන් ගෙවිය යුතු ගණන ඔහු විසින්ම තීරණය කළ හැකිය.

මෑත යුගයේ ලිඛිත අදහස් මගින් නීතියේ ආධිපත්‍ය සංකල්පනාත්මකව පුළුල් කර ඇත්තේ එ නමුත් ඩයිසි විසින් ආරෝපණය කරන ලද්දවු මූලික අර්ථය, එහි අගය සහ ප්‍රබලතාවය තවමත් රඳවා ගෙන ඇත.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ මූලික මූලධර්මයක් ලෙස සැලකෙන නීතියේ ආධිපත්‍ය ගැන සාකච්ඡා කරමින් A.V. ඩයිසි (Introduction to the Study of the Constitution, 9th Edition, 1948 pg 202) පවසන ලද්දේ:

" නීතියේ ආධිපත්‍ය ..... අර්ථ තුනකින් යුක්තය හෝ වෙනස්වූ අදහස් දැක්වීම් තුනකින් සැලකිය හැකිවේ.

එයින් පළමුවෙන්ම අදහස් වන්නේ අත්තනාමික නීතියේ බලපෑමට ප්‍රතිවිරුද්ධ සාමාන්‍ය නීතියේ පරම උත්තරීතරකම හෝ ප්‍රබලත්වය වන අතර පරමාධිකාරයේ අත්තනාමික භාවයේ පැවැත්මත් රජයේ පුළුල් අභිමානානුකාරී බලයද පවා ඉන් තුරන් කොට ඇත. ඉංග්‍රීසි ජාතිකයන් පාලනය වනු ලබන්නේ නීතිය මගින් සහ නීතිය මගින්ම පමණි. ...."

ඒ අනුව පෙනී යන්නේ කිසියම් අන්දමේ හෝ අසාමාන්‍ය සැලකිල්ලක් තිබිය නොහැකි බවත් සහ සියළුම ජන පංති සමානාත්මක සැලකිල්ලට භාජනය විය යුතු බවත්ය.

එයින් නැවතත් තේරුම් යන්නේ නීතිය අභියාසා සමානත්මකතාවය හෝ සාමාන්‍ය නීති අධිකරණයන් මගින් පරිපාලනය වන රටෙහි සාමාන්‍ය නීතියට සියළුම පංතින් එක හා සමානව භාජනය කරලීමය ....."

2003 අංක 10 දරණ දේශීය අදායම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනතේ නියමයන් ප්‍රකාර ප්‍රදානය කරනු ලැබ ඇති නිර්මාණය ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කර නොමැති හෝ දේශීය අදායම් පනත යටතේ බදු ගෙවීම මග හරින ලද පුද්ගලයන්ට පමණක් සීමා නොවේ. ඒකී නීතියේ 2 සහ 3 වගන්තින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ඉදිරිපත් කළ යුතු වන ප්‍රකාශයන් පනතේ උපලේඛනයෙහි නිශ්චිතව දැක්වෙන පිළිවෙලින් යම් නීතියක් යටතේ පිළිවෙලින් පුද්ගලයන්ට ප්‍රදානය කරන නිර්මාණයද පිළිබඳව සඳහන්වේ.

2 සහ 3 වගන්ති මෙසේ කියවේ:

2 වගන්තිය

"ශ්‍රී ලංකාවේ වුව ද විදේශයක වුව ද සිටින යම් තැනැත්තකු විසින් මෙහි උපලේඛනයේ නිශ්චිතව සඳහන් කවර හෝ නීතියක් යටතේ බදු පැනවීම හා සම්බන්ධව තත්කාලීනව බලපවත්නා යම් නීතියක් යටතේ නියම කරනු ලැබ තිබුණ ද"

3 වගන්තිය

"2 වන වගන්තියට අනුකූලව ප්‍රකාශයක් කරන කවර හෝ තැනැත්තෙක් මෙහි උපලේඛනයේ නිශ්චිතව සඳහන් යම් නීතියක් යටතේ බදු ගෙවීමට පවත්නා බැඳීමෙන් පුර්ණ මුක්තිය ලැබිය යුතු ය."

රටෙහි ආදායමට, රාජ්‍ය මූල්‍යයට සහ පීස්කල් පාලනයට කෙන්ද්‍රීය වන ලෙසට සැලකිය හැකි පහත සඳහන් පනත් පනතෙහි උපලේඛනයට ඇතුළත්ය.

- (අ) රෙගු ආඥා පනත
- (ආ) සුරා බදු ආඥා පනත
- (ඇ) පිරිවැටුම් බදු පනත
- (ඈ) පානික ආරක්‍ෂක බදු පනත
- (ඉ) භාණ්ඩ හා සේවා බදු පනත
- (ඊ) මුද්දර භාණ්ඩ පනත
- (උ) මුදල් පනත
- (ඌ) ජනිත රුකගැනීමේ දයක මුදල් පනත
- (එ) විනිමය පාලන පනත
- (ඵ) ආනයන හා අපනයනය පාලන පනත

මේ අනුව පැහැදිලිව පෙනී යන්නේ 2003 අංක 10 දරණ දේශීය ආදායම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනත මගින් පිරිනමා ඇති මුක්තිය එම කාමයන්, දේශීය ආදායමට විශේෂිතව බලපාන කාලසීමාවන් ඇතුළත් වන නීතියකට අඩංගු වන්නේවි නමුත්, එය දේශීය ආදායමට පමණක් සීමාවූවක් නොව, පහත සම්මත කළ අවස්ථාවේ බලපැවැත්මකින් පැවතී රෙගු සුරා සහ භාණ්ඩ සහ සේවා බදු වැනි වෙනත් වැදගත් පෙදෙස් සංඛ්‍යාවක්ද ඒයට ඇතුළත් කරනු ලැබ ඇති බවය. සැලකර සිටින ලද්දේ රෙගු වැනි සමහර නීති, තවත් වෙනත් ප්‍රදේශ බොහොමයක්ම ආවරණය කරන බැවින්, අදායම් ආරක්‍ෂක පනත සහ ගුවන් යානා (රෙගු රෙගුලාසි) වැනි කාරණයන් ඇතුළත්වන බවත්ය. තවද රට අමතරව, අගය එකතු කළ බද්ද, විනිමය පාලන පනත, ආනයන හා අපනයන පාලන පනත, ආගමන හා විගමන ආඥා පනත, ආයෝජන මණ්ඩල පනත වැනි කාරණාද මෙයට ඇතුළත් බවත් ය.

ඉහත කී ප්‍රතිපාදනයන්ගේ ක්‍රියාත්මක ප්‍රතිඵල වන්නේ රට තුළ බදු ගෙවන්නන් සහ පුද්ගලයන් බණ්ඩ දෙකක් බිහිවීමය. එක් අයෙකු වන්නේ ආදායමට, රාජ්‍ය මූල්‍යයට සහ පීස්කල් පාලනයට අදාළ නීතින් උද්ධෝගයකින් යුතුව පිලිපදිමින් අවශ්‍ය ප්‍රකාශ සහ ලේඛන ඉදිරිපත් කරමින් ගෙවිය යුතු මුදල් ගෙවූ නීතිගරුක අවංක තැනැත්තාය. අනෙකා වන්නේ ආදායමට රාජ්‍ය මූල්‍යයට සහ පීස්කල් පාලනයට අදාළ නීතිවල වැඩිදිය අවශ්‍යතාවයන් නොපිලිපදිමින් වසර ගණනාවක් බදු ගෙවීම මග හරිමින් සිටි දැන් 2003 අංක 10 දරණ දේශීය ආදායම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනත මගින් ප්‍රතිලාභ අත්වන තැනැත්තාය. ඉහත සඳහන් 3 වන වගන්තිය පනතේ උපලේඛනයෙහි නිශ්චිතව දැක්වෙන මොනගම් හෝ නීතියක් යටතේ බදු ගෙවීමේ බැඳීමේ පුර්ණ මුක්තියක් සහ පනතේ උපලේඛනයෙහි නිශ්චිතව සඳහන් මොනගම් හෝ නීතියක් යටතේ, යම් වරදක් සම්බන්ධයෙන් යම් විමර්ශනයකට හෝ නඩු පැවරීමකට වන බැඳීමාවෙන් නිර්මුක්තියක් ප්‍රදානය කර ඇත. මේ අනුව වර්ග දෙකක් බිහිකිරීමට පහත මගින් පැහැදිලි විධිවිධානයන් සලසා ඇති අතර, බදු ගෙවීමෙන් පමණක් නොව විමර්ශනයන්ගෙන් සහ නඩු පැවරීමෙන් පවා බැඳීමාවෙන් ඔවුන්ට පුර්ණ නිර්මුක්තියක් ඔක්ති වීදීමට ඉඩ හරිමින් ඒක වර්ගයකට එවැනි වර්ගීකරණයෙන් වාසි සැලසී ඇත. මෙයින්ද තවත්, නිර්මුක්තිය දේශීය ආදායම් පනතට පමණක් සීමා නොවේ, එය පෙරකී පරිදි වෙනත් විෂය පීඨ ගණනාවක් කරා විහිදී යයි.

2003 අංක 10 දරණ පනතේ අඩංගු ප්‍රතිපාදන අනුව ඒවැනි නිර්මුක්තියක් පිරිනැමීම බදු මගින් ඉපැයෙන ආදායමට බලවත් අහභිදිය බලපෑමක් සිදුවන බව සැලකර සිටින ලදී.

රාජ්‍ය ආදායම් ශ්‍රී ලංකා ජනතාව වෙනුවෙන් භාරකාරත්වයක දරනු ලබන බවත් එහි ප්‍රතිලාභ ඔවුන්ට අහිමි කළ නොහැකි බව සිහි තබා ගත යුතුවේ. පිරිනමනු ලබන ඕනෑම නිදහස් කිරීමක් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 12(1) ව්‍යවස්ථාව තරයේම සපුරාලමින් සිදුකළ යුතුවේ.

2003 අංක 10 දරණ පනතේ උපලේඛණයේ පෙර සඳහන් කළ පරිදි පිරිවැටුම් බද්ද, ගණ්ඩ හා සේවා බද්ද, ජනිත ආරක්ෂක බද්ද වැනි විවිධ වූ විෂයවිෂයවත් ගණනාවක් ලැයිස්තුගත කර ඇත. මෙම විෂයවිෂයවත් යටතේ රජයේ නියෝජිතයන් වශයෙන් නොයෙකුත් සමාගම් සහ පුද්ගලයන් විසින් පොදු මහජනතාවගෙන් ආදායම් රැස්කරනු ලබයි. එසේ හෙයින් ජනතාවගේ ප්‍රතිලාභ උදෙසා භාරකරුවන්ගේ එය පවත්වාගත යුතුය. ඒ අනුව රැස්කරනු ලබන ආදායම රජය වෙත ප්‍රේමණය කළ යුතුය. කෙසේ නමුත් 2003 අංක 10 දරණ පනත මගින් එකී සමාගම් සහ පුද්ගලයන්ට මහජනතාවගෙන් රජය වෙනුවෙන් එක්රැස්කරගන්නා ලද මුදල් රඳවාගැනීමට අවසර ලබා දී ඇති අතර එමගින් රාජ්‍ය අරමුදල් අයුතු ලෙස පරිහරණය කිරීමට කමා කොට ඇත.

දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් වරයා විසින් පරිපාලනය කරනු ලබන නීති යටතේ 2002.12.31 දිනට ගිණ සහ ගෙවිය යුතු නියමිත බදු ප්‍රමාණයන් වෙතද අපගේ අවධානය යොමු කර සිටින ලදී. 2002 වර්ෂය සඳහා වූ දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරල් වරයාගේ කාර්ය සාධන වාර්තාව මගින් ප්‍රකාශ කෙරෙන්නේ 2002/12/31 දිනට ගිණව පවතින බදු ප්‍රමාණය රුපියල් 68,723,222,261/- වන අතර එයට රුපියල් 19,027,057,007/- වූ ගණ්ඩ හා සේවා බද්ද රුපියල් 10,299,012,135/- වූ පිරිවැටුම් බද්ද සහ රුපියල් 7,029,100,036/- වූ ජාතික ආරක්ෂක බද්ද සමන්විත වන බවයි. දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරල් වරයා විසින් අය කළ යුතුව ඇති බදු හා සම්බන්ධයෙන් මහජන ආදායමට සිදුවී ඇති පාඩුව එයින් ප්‍රතිබිම්බනය කරනු ලබයි. රෙගු බදු, ගණ්ඩ බදු සහ අනෙකුත් ලැබිය යුතු ප්‍රමාණයන් වෙනුවෙන් ප්‍රදානය කරනු ලැබූ මුක්තියෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සිදු වූ පාඩු සම්බන්ධයෙන් ඇස්තමේන්තුවක් සකස් කර නොමැත.

සමානාත්මතාවයේ අයිතිවාසිකම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 12 වන ව්‍යවස්ථාවේ නියමයන් අනුව ව්‍යවස්ථාපිතව සුරක්ෂිත කර ඇති අතර සහ එය මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනයේ සහ සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පාහසන්තර ප්‍රඥප්තියේ (2 වන ව්‍යවස්ථාව) අඩංගු කොටසකි. එමගින් සෑම පුද්ගලයකුම නීතිය ඉදිරියේ සමානව සැලකීමටත් සහ නීතියෙන් සමාන ආරක්ෂාවක් ලැබීමටත් අයිතිවාසිකම සලසා සමානත්මතාව ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ඇති මෙම සහතිකය ව්‍යවස්ථාදායකය විසින් වෙනස් කොට සැලකීමේ නීති සම්පාදනය කිරීමෙන් වලක්වනු ලබන ඉන්ජන්ෂන් තහනමකි. කෙසේ වෙතත් නීති සම්පාදන කටයුතු වෙනුවෙන් පුද්ගලයන් වර්ගීකරණය පදනම් වූ ප්‍රභේදනයන් සහ වෙනස හඳුනාගැනීමේ සෑම විභේදනයක්ම වෙනස්කොට සැලකීමක් ලෙස සලකා ඉවත දමනු නොලබයි. වර්ගීකරණයන්ට අවසර දී ඇති අවස්ථාවන් ඇත. (අවසර දිය හැකි වර්ගීකරණයකදී අධිකරණමය සම්මතයන් තුළින් සපුරාලිය යුතු සහ වර්ධනය කළ යුතු කොන්දෙසි 2 ක් මුල සත්‍යයන් ලෙස පවතින අතර) රාමී ක්‍රිෂ්ණා ඩිල්මියා එ ටෙන්ඩුර්කාර් (AIR SC 538) තීන්දුවෙන් එය පැහැදිලිව නියමිතව දක්වා ඇති අතර එය පහත ප්‍රකාරව වේ.

- (a) වර්ගීකරණය ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙනස්කමක (intelligible differentia) මත පදනම් විය යුතුය. එනම් කණ්ඩායම් කළ අය කණ්ඩායම් නොකර හැර ඇති අනිකුත් අයගෙන් වෙන්කොට හඳුනා ගැනීමට හැකිවන සේ
- (b) වෙනස්කම සාධාරණත්වයක් හෝ මුදුන්පත් කර ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලබන අරමුණු වලට සහ බලපෑම්වලට විචාරශීලී සම්බන්ධයක් ඇරිය යුතුය.

එ මගින් වලක්වාලීමට උත්සාහ ගනු ලබන්නේ සමානව ස්ථාපනගත වී ඇති ඕනෑම පුද්ගලයන් දෙදෙනෙක් අතර වෙනස් කමකින් සැලකීමය.

දුර්ගා දස් ඩාසු පෙන්වා දී ඇති පරිදි

"සමානත්මක ආරක්ෂාව අහිමි කල ලෙසට නීතියක් අභියෝගයට ලක් වූ විට අධිකරණය විසින් නියමය කළ යුතු හැටිව වන්නේ, එය උද්ගතවූයේ අසමානතාවය නිසාද යන්න නොව, නීති සම්පාදනයේ අරමුණට සාධාරණ සහ යුක්තිසහගත සම්බන්ධතාවයක් දරණ යම් වෙනස්කමක් තිබුනේද යන්නයි."

තවදුරටත් Kunnathat v State of Kerala [(1961) 3 SCR 71] දී සහ Khandigu v Agricultural I.T.O [(1963) S.C. 591] දී උක්තවූ බදු නීතිය සමානතාවයේ ආරක්‍ෂාව පිළිබඳ ශික්‍ෂාවට ව්‍යතිරේකයක් නොවන බවයි.

පෙර දක්වා සිටි පරිදි 2003 අංක 10 දරණ පනතේ 2 වන සහ 3 වන වගන්ති මගින් බදු වගකීමෙන් සම්පූර්ණ මුක්තිය පමණක් නොව උපලේඛණයේ නියමිතව දක්වා ඇති ඔනෑම නීතියක් යටතේ ඔනෑම විමර්ශනායකින් හෝ වරදකට නඩුපැවරීමකින්ද මුක්තිය සලසනු ලැබ ඇත. විරෝධාර්ථව 2003 අංක 10 දරණ පනත මගින් පිරිනමා ඇති පරිදි වන වෙනස් සැලකිල්ලේ පදනම වන්නේ ආදායම් බදු පනත, පිරවැටුම් බදු පනත, භාණ්ඩ හා සේවා පනත, මුද්දර ගස්තු පනත, රෙගු. අඟු පනත, සුරා බදු අඟු පනත, විනිමය පාලක පනත, සහ ආනයන සහ අපනයන පාලන පනත වැනි රටෙහි ආදායම, පොදු මුදල් වලට සහ පීස්කල් පාලනයට කෙන්ද්‍රය වන නීති උලංඝනය කිරීම සහ ඒවා යටතේ ගෙවිය යුතු බදු ගෙවීම මග හැරීමය මෙම නීතින් විටින් විට සම්මත කරනු ලැබ ඇත, එමගින් ස්ථාපිතව ඇති නෛතික ක්‍රමවිධයේ පුර්ණතාවය සහ යක්තිය රදාපවතින්නේ එවා යථා පරිදි පිළිපැදීම සහ බලාත්මකව ක්‍රියාවෙහි යෙදවීමය ඒවා පිළිනොපැදීම සහ උල්ලංඝනය කිරීම සහ එම නීතින්හි වැඩිදිය ප්‍රතිපාදනයන් යටතේ බදු සහ අයකිරීම් ගෙවීම මග හැරීම 2003 අංක 10 දරණ පනතේ 2 සහ 3 ඡේදයන්හි අඩංගුව ඇති පරිදි බැඳීයාවත්ගෙන් පැහැදිලි නිදහස් කිරීම් සහ මුක්ති පිරිනැමීමට ඉඩ හැරිය හැකි පදනමක් නොවන්නේය. එබැවින් ඒ අනුව පිරිනමා ඇති බැඳීයාවලින් නිදහසක් මුක්තියක් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 12(1) ව්‍යවස්ථාව මගින් සහතික කර ඇති නීතියේ සමානත්වක ආරක්‍ෂාව පළද කරනවා පමණක් නොව අප ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ පිහිටි පදනම වන නීතියේ ආධිපත්‍යයටද විරෝධී වන්නේය.

පුර්වෝක්ත විශ්ලේෂණයේ පදනම මත අපගේ මතය අදහස වන්නේ නීතිය උල්ලංඝනය කිරීමෙන් සහ මහජන ආදායම වෙනස්කොට උක්තවූ රජයට අති විශාල පාඩුවක් සිදුකරනු ලබන පුද්ගලයන්ට මුක්තිය සහ බැඳීමෙන් නිදහස් පුද්ගලයන් කිරීමෙන් නීතිය ඉදිරියේ සෑම පුද්ගලයෙකුටම සමාන ආරක්‍ෂාවක් ඇත යන්න සහතික කරන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 12(1) ව්‍යවස්ථාවට 2003 අංක 10 දරණ දේශීය ආදායම් (විශේෂ විධිවිධාන) පනතෙහි අත්තර්ගත ප්‍රතිපාදන පරස්පර වන බවයි. ඉහත තත්වය අනුව පෙනී යන්නේ මීට පෙර සඳහන් ප්‍රශ්න සලකා බැලීම අවශ්‍ය නොවන බවයි.

අතිරේක සොලිසිටර් ජෙනරාල්වරයා, ජනාධිපති නීතිඥ කනගිරිසිවරන් මහතා, ජනාධිපති නීතිඥ බෙන් එලියනම්බි මහතා, නීතිඥ සිරිත් සිරිවර්ධනටද හා නිහාල් ශ්‍රී අමරසේකර මහතාද විසින් කරන ලද සැලකිලිම අප විසින් අගය කොට සලකනු ලබන බව මෙම නඩු වාර්තාවෙහි තැබීමට කැමැත්තෙමු.

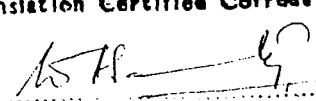
අත්සන් කළේ _____
 සරත් එන්. සිල්වා
 අගවිනිසුරු.

අත්සන් කළේ _____
 ගිරානි එ. බණ්ඩාරනායක
 ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිසුරු.

අත්සන් කළේ _____
 එච්. එස්. ශාපා

අත්සන් කළේ _____
 ජේ.ඒ.එන්. ද සිල්වා

අත්සන් කළේ _____
 නිහල් ජයසිංහ

Translation Certified Correct

 W. A. SAMARASINGHE
 Sworn Translator of the Govt. of Sri Lanka
 Legal Draftsman's Department
 COLOMBO, SRI LANKA